355 వ అధ్యాయం

٣٥٥ - بَابُ تَحْرِيمِ بَيْعِ الْحَاضِرِ لِلْبَادِي وَتَلَقِّي الرُّكْبَانِ وَالْبَيْعِ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ وَالْخِطْبَةِ عَلَى خِطْبَتِهِ إِلاَّ أَنْ يَأْذَنَ أَوْ يَرُدَّ

పల్లెటూరివాని కోసం పట్నవాసి బేరం చేయటం, వర్తక బృందాలను కలుసుకోవటం, తన సోదరుడు బేరమాడిన చోట బేరమాడటం, తన సోదరుడు వివాహ సందేశం పంపినచోట- అతను అనుమతినిస్తే లేక అతను తన నిర్ణయాన్ని మానుకుంటే తప్ప- తాను వివాహ సందేశం పంపటం తగదు

١٧٧٧ - عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ أَنْ يَبِيعَ حَاضِرٌ لِبَادٍ وَإِنْ كَانَ أَخَاهُ لأَبِيهِ وَأُمِّهِ. متفقٌ عليه.

1777. హజ్రత్ అనస్ (రజి) కథనం: పట్నవాసి పల్లెటూరి వానికోసం బేరం చేయటాన్ని దైవప్రవక్త (సల్లం) వారించారు. అతడు తన సొంత సోదరుడైనా సరే. (బుఖారీ-ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీలోని బుయూ ప్రకరణం - సహీహ్ ముస్లింలోని బుయూ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

మూలంలో 'హాజిర్', 'బాదీ' అనే రెండు పదాలు ఉపయోగించబడ్డాయి. హాజిర్ అంటే పట్నవాసి అనీ, బాదీ అంటే పల్లెవాసి అనీ భావం. పై హదీసులో పట్నవాసి-పల్లెవాసుల మధ్య వర్తక వ్యవహారాన్ని వారించటం జరిగింది. ఎందుకంటే సాధారణంగా పట్నవాసులైన దళారులు పల్లెరైతులకు ఎదురేగి 'మీ సొమ్ము మొత్తం మాకు అమ్మేయండి, మేము దాన్ని రిటైల్‌గా అమ్ముకుంటాం' అని చెప్పి అతి తక్కువ ధరకు వారి నుంచి సరుకు కొనేసి పట్నంలో ఎక్కువ ధరకు దాన్ని అమ్మి బాగా లాభాలు గడిస్తుంటారు. మార్కెట్టు సమాచారం తెలియని పల్లెవాసులు అమాయకంగా దళారుల చేతుల్లో మోసపోతుంటారు. దళారుల

ఈ దోపిడీని అరికట్టటమే పై హదీసు ఉద్దేశం. కొంతమంది పండితులు ఏమంటారంటే- పల్లెవాసుల వెంట ఎంతో విలువైన నిత్యావసర వస్తువులు ఉండి వారికి మార్కెట్టు ధరలు తెలిసి ఉండని పక్షంలో దళారులు వారి అజ్ఞానాన్ని సొమ్ము చేసుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తు న్నట్లయితే అది ముమ్మాటికీ నిషిద్ధమే. అలాగాకుండా పల్లెవాసుల బాగుకోరి వారిని దోపిడీ నుంచి కాపాడేందుకుగాను వారి వస్తువులను న్యాయమైన ధరలకు కొంటున్నట్లయితే అటువంటి వర్తకంపై షరీఅత్ రీత్యా కూడా ఎటువంటి అభ్యంతరాలు ఉండవు.

١٧٧٨ ـ وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لا تَتَلَقَّوُا السِّلَعَ حَتَّى يُهْبَطَ بِهَا إِلَى الأَسْوَاقِ» متفقٌ عليه.

1778. హజ్రత్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రబోధించారు: సరుకు మార్కెట్టులో దించబడనంతవరకు మీరు దానిని కలవకండి.

(బుఖారీ-ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలోని బుయూ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

"మీరు దానిని కలవకండి" అంటే సరుకు తెచ్చేవారిని కలవకండి అని అర్థం. ఈ హదీసు భావం కూడా పై హదీసు భావం లాంటిదే. గ్రామాల నుంచి పట్టణాలకు సరుకులు తీసుకువచ్చే రైతులను దళారుల దోపిడీ విధానాల నుంచి కాపాడటమే ఈ హదీసుల ప్రధాన ఉద్దేశం. సాధారణంగా పల్లెవాసులకు మార్కెట్టు ధరలు సరిగ్గా తెలిసి వుండవు. కనుక వారు నేరుగా మార్కెట్టుకు వచ్చి మార్కెట్టు ధరలను తెలుసుకోనంతవరకూ అసలు దళారులు వారిని కలవనేకూడదని చెప్పటం జరిగింది. "పట్నవాసి పల్లెవాసి సరుకును అమ్మరాదు (లేక పల్లెవాసి కోసం బేరం చేయరాదు)" అన్న హదీసు గురించి వ్యాఖ్యానిస్తూ హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అబ్బాస్ (రజి) "అంటే పట్నవాసి పల్లెవాసికి దళారీగా వ్యవహరించ రాదు" అని చెప్పారు. ఎందుకంటే దళారులు ఆ వస్తువుల అసలు ధరలకు తమ కమీషన్‌ను కూడా జోడించి అతి ఎక్కువ ధరలకు వస్తువులను విక్రయించటానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఈ విధానాల వల్ల వస్తువుల ధరలు మండిపోతాయి. నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు ఆకాశాన్నం టుతాయి. కనుక ఈ హదీసుల్లో పై రెండు రకాల దోపిడి విధానాలను అరికట్టడం జరిగింది. 1) మార్కెట్టు ధరలు తెలియని రైతుల దగ్గర్నుంచి సరుకును అతి తక్కువ ధరకు కొని అమాయక రైతులకు ద్రోహం చేయరాదు. 2) ఇబ్బడి ముబ్బడి కమీషన్‌ల కోసం వస్తువుల ధరలను పెంచరాదు. ఈ రెండు ఉద్దేశాలు లేకుండా ఎవరైనా తన పల్లెటూరి మిత్రుని సరుకును న్యాయమైన ధరకు అమ్మితే అందులో తప్పు లేదు. అలాగే పట్నవాసులు ఒకరింకొకరి వస్తువుల క్రయవిక్రయాల్లో సహాయపడినందుకు న్యాయమైన రీతిలో కమిషన్ తీసుకుంటే అందులో కూడా ఎటువంటి దోషం లేదు.

١٧٧٩ - وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لا تَتَلَقَّوُا الرُّكْبَانَ، وَلا يَبِعْ حَاضِرٌ لِبَادٍ» فَقَالَ لَهُ طَاوُسٌ: «مَا لا يَبِعْ حَاضِرٌ لِبَادٍ»؟ قَالَ: لا يَكُونُ لَهُ سِمْسَاراً. متفقٌ عليه.

1779. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: మీరు వర్తక బృందా లను కలవటానికి వెళ్ళకండి. అలాగే ఏ పట్నవాసి కూడా పల్లెవాని తరఫున బేరం చేయకూడదు.

(ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) శిష్యులైన) తావుస్ ఆయన్ని, "పట్నవాసి పల్లెవాని తరఫున బేరం చేయకూడదంటే ఏమిటి?" అని అడిగారు. అందుకాయన, "అంటే అతనికి దళారీగా వ్యవహరించ కూడదు" అని చెప్పారు.

(బుఖారీ-ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలోని బుయూ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

ఈ హదీసు భావం కూడా పై హదీసు భావమే. అంటే సాధారణంగా పల్లెవాసులకు మార్కెట్టు ధరలు తెలిసి ఉండవు. దీనిని సొమ్ము చేసుకొని కొందరు వారికి దళారీగా ఉంటామని చెప్పి బాగా డబ్బు గుంజుతారు. ఒకవేళ పల్లెవాసికి నష్టం కలిగించే ఉద్దేశ్యం లేకుండా అతనికి దళారీగా వ్యవహరిస్తే అందులో తప్పులేదు. ఈ రోజుల్లో దళారీ, కమీషన్ వ్యవహారాల్లో అనేక రకాలున్నాయి. వాటిలో కొన్ని ధర్మసమ్మతమైనవి. మరికొన్ని అధర్మమైనవి.

١٧٨٠ - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ أَنْ يَبِيعَ حَاضِرٌ لِبَادٍ، وَلاتَنَاجَشُوا وَلا يَبِيعُ الرَّجُلُ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ، وَلا يَخْطُبُ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ، وَلا تَسْأَلِ الْمَرْأَةُ

1780. హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ క్రింది పనులు చేయకూడదని చెప్పారు: పట్టణ వ్యక్తి గ్రామీణుని సరుకును తాను అమ్మించటం. కొనే ఉద్దేశ్యం లేకుండా (ఇతరుల్ని మోసగించటం కోసం) వస్తువు ధరను (పాటపాడి) పెంచేయటం. తన సోదరుడు బేరం చేస్తున్నప్పుడు అదే వస్తువు కోసం

طَلَاقَ أُخْتِهَا لِتَكْفَأَ مَا فِي إِنَائِهَا. وَفِي رِوَايَةٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنِ التَّلَقِّي وَأَنْ يَبْتَاعَ الْمُهَاجِرُ لِلأَعْرَابِيِّ، وَأَنْ تَشْتَرِطَ الْمَرْأَةُ طَلَاقَ أُخْتِهَا، وَأَنْ يَسْتَامَ الرَّجُلُ عَلَى سَوْمِ أَخِيهِ، وَنَهَى عَنِ النَّجْشِ وَالتَّصْرِيَةِ. متفقٌ عليه.

పోటాపోటీగా బేరం చేయటం. తన సోదరుడు వివాహ సందేశం పంపిన చోట అతనికి పోటీగా వివాహ సందేశం పంపటం. స్త్రీ తాను పెళ్ళి చేసుకో దలచిన పురుషునికి అతను తన మొదటి భార్యకు విడాకులివ్వాలని షరతు పెట్టటం.

వేరొక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది: దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ క్రింది పనులు చేయకూడదని చెప్పారు: వ్యాపార సరుకులు తెచ్చే బృందాలకు ఎదురేగి కలుసుకోవటం, పట్టణవాసి గ్రామీ ణుని కోసం సరుకు కొనటం. స్త్రీ (తాను పెళ్ళి చేసుకోవటం కోసం) తన (ముస్లిం) సోదరికి విడాకులు ఇవ్వమని షరతు విధించటం. మనిషి తన సోదరుడు బేరం చేస్తున్నప్పుడు అదే వస్తువు కోసం పోటాపోటీగా బేరం చేయటం. (మోసం చేసే ఉద్దేశ్యంతో) వస్తువు ధరను (పాటపాడి) పెంచటం, పశువును దాని పొదుగులో ఎన్నో పూటల పాలు ఆపి ఉంచి అమ్మటం.

(బుఖారీ-ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలోని బుయా ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

మూలంలో 'లితక్ఫఅ మాఫీ ఇనాయిహా' అని ఉంది. ఇదో అరబీ జాతీయం. 'ఆమె పాత్రలో ఉన్నదాన్ని క్రిందపారబోయాలన్న ఉద్దేశంతో' అని దీని అసలు అర్థం. ఇక్కడ ఈ వాక్యానికి 'ఒక స్త్రీ తన తోటి స్త్రీకి అతని భర్తచేత విడాకులు ఇప్పించి, తను ఆ పురుషుణ్ణి వివాహమాడటం" లేక ఆ స్త్రీ తన సవతి అయిన పక్షంలో "భర్త దృష్టిని, అతని

షణ్ణి వివాహమాడటం" లేక ఆ స్త్రీ తన సవతి అయిన పక్షంలో "భర్త దృష్టిని, అతని సద్వ్యవహారాన్ని తనకు మాత్రమే పరిమితం చేసుకోవటం" మొదలగు అర్థాలు వస్తాయి. ఈ చెడు పోకడలకు పాల్పడరాదని దైవప్రవక్త (సల్లం) గట్టిగా తాకీదు చేశారు.

పశువుల పొదుగుల్లో పాలు ఆపి ఉంచి, ఆ పశువులు ఎక్కువ పాలిచ్చేవిగా నమ్మజూపి వాటిని విక్రయించటం కూడా నిషిద్ధంగానే పరిగణించబడుతుంది. సాధారణంగా ఇలా జరుగుతూ ఉంటుంది. ఇలా చేయటం ద్రోహం. వ్యాపారంలో అబద్ధం చెప్పటం, ద్రోహానికి పాల్పడటం నిషిద్ధం. దైవప్రవక్త (సఅసం) వ్యాపారంలోగాని, జీవితంలోని మరే రంగంలో నయినా గాని ఇటువంటి మోసపూరిత విధానాలను విపరీతంగా అసహ్యించుకునే వారు.

١٧٨١ - وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ: «لا يَبِعْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ، وَلا يَخْطُبْ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ إِلَّا أَنْ يَأْذَنَ لَهُ» متفقٌ عليه وهٰذا لفظُ مسلم.

1781. హజ్రత్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రబోధించారు: ఒకరు బేరం చేస్తున్నప్పుడు అదే వస్తువు కోసం మరొకరు పోటాపోటీగా బేరం చేయకూడదు. తన సోదరుడు వివాహ సందేశం పంపినచోట అతను అనుమతినిస్తేనే తప్ప వివాహ సందేశం పంపరాదు. (బుఖారీ-ముస్లిం, వాక్యాలు ముస్లింవి)

(సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లింలోని బుయూ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

ఒక వ్యక్తి ఒక ఇంట్లో ఏ స్త్రీతోనయినా వివాహ సంబంధం కుదుర్చుకొని ఉండగా, మరొకరెవరూ ఆ స్త్రీకు లేక ఆమె ఇంటివారికి వివాహ సందేశం పంపరాదు. అలా పంపటం నిషిద్ధం. ఎవరైనా తెలిసి కూడా ఆ విధంగా సందేశం పంపించినట్లయితే అది పాపంగా పరిగణించబడుతుంది. ఒకవేళ మొదటి వ్యక్తి తన ఉద్దేశాన్ని విరమించుకున్నట్లయితే అప్పుడు ఆ స్త్రీకి వివాహ సందేశం పంపటంలో తప్పులేదు. అలాగే ఈ ఆజ్ఞ స్త్రీలకు కూడా వర్తిస్తుంది. అంటే ఎవరైనా పురుషునికి సంబంధించి ఒక స్త్రీ ఇంటివారు వివాహ సందేశం పంపి ఉన్నచోటుకి ఇతర ఏ స్త్రీ లేక ఆమె తాలూకు బంధువులు వివాహ సందేశం పంపరాదు.

١٧٨٢ - وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ:

1782. హజ్రత్ ఉఖ్బా బిన్ ఆమిర్ (రజి)కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు: విశ్వాసి విశ్వాసికి సోదరుడు. కనుక తన

«الْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ، فَلَا يَحِلُّ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَبْتَاعَ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ وَلَا يَخْطُبَ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ حَتَّى يَذَرَ» رواهُ مسلم.

సోదరుడు బేరం చేస్తున్నప్పుడు అదే వస్తువు కోసం తాను పోటాపోటీగా బేరం చేయరాదు. అలాగే అతను వివాహ సందేశం పంపినచోట- అతను తన నిర్ణయాన్ని వదులుకోనంతవరకూ తను వివాహసందేశం పంపరాదు.

(ముస్లిం)

(సహీహ్ ముస్లింలోని నికాహ్ ప్రకరణం)